

Täysistunto

Keskiviikko 22.11.2023 klo 14.00—20.50

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 38/2023 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 6/2023 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 6/2023 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Keskustelua, edustaja Räsänen, Joonna.

Keskustelu

18.47 **Joonna Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä todella käsittelyssä esitys, josta tämänkin hallitus ajattelee, että sillä hieman voisi lisätä rahaa julkiseen kassaan saada, ja jossa olemme nyt sitten kiristämässä tupakkaveroa ja varsinkin säättämässä nikotiinipussit jatkossa veronalaisiksi. Tältä osin se fiskaalinen vaikutus, joka tällä esityksellä tavoitellaan saavutettavaksi, on noin 50 miljoonaa euroa vuositasolla siitä, että jatkossa nikotiinipussit ovat myös Suomessa veronalaisia ja niihin sovelletaan tupakkaveroa ja sitä kautta valtio kerää lisää rahaa. Perinteisestihän tupakkavero on ollut sellainen vero, joka on jaettu ihan vasemmalta oikealle sellaisena sopivana keinona kerätä lisää rahaa myös julkiseen kassaan. Ja totta kai näissä tuotteissa, kun puhutaan ylipäättänsä päihteistä, tässä kohtaa tupakasta, sillä verolla toivotaan olevan myös käyttöä vähentävä vaikutus, niin että ihmiset näistä tuotteista mahdollisesti sitten sen verorasitteenkin johdosta ajattelisivat, että pitäisi kohan päästää irti.

Arvoisa puhemies! Keskeinen muutos, joka valiokunnassa on tässä tehty suhteessa hallituksen esitykseen, liittyy siihen, että jatkossa myös nestemäiset tuotteet, joita ehkä uusia tuotekategorioita tällä saralla tulisi myyntiin, olisivat veronalaisia. Tätä muutosta sopii hyvin kannattaa ja yhtyä siihen, että valiokunnassa tämä muutos todella on tehty, ja ylipäättänsäkin tätä esitystä kyllä kannatan. Varmasti tulevina vuosina näemme vielä tarpeita, kun ylipäättänsä tupakkaveroa tulisi kiristää vielä enemmän.

Totta kai, arvoisa puhemies, aina kun tupakkaveroa kiristetään, on hyvä sitten myös huomioida sen vaikutus mahdollisesti laittomaan myyntiin ja matkustajatuontiin eliikkä siihen, kuinka paljon meillä harmaata kauppaa syntyy, jonka takia varmastikaan veroa aivan pilviin ei voida viedä. Tämänkin esityksen osalta duubioita on kuultu tästä Suomen asettamasta verotasosta, joka on merkittävästi korkeampi kuin esimerkiksi Ruotsissa, toteutuuko tämä fiskaalinen tavoite sen takia, että tässä varmasti syntyy sitten kannusteita harraillekin markkinoille. Tämän varmasti ensi vuoden aikana näemme ja siltä osin sitten jatkossa voimme verotasoa säätää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2023 vp

Arvoisa puhemies! Nyt kun valtiontaloudessa on tukalat ajat, joka paikassa tarvitsee ja pitää etsiä säästöjä ja pitää etsiä myös mahdollisia lisätulomuotoja, niin kannatan kyllä sitä, että tässä tilanteessa myös tämän tupakkaveron korotus tehdään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

18.50 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys ja valtiovarainvaliokunnan mietintö ovat hyviä ja kannatettavia. Terveiden edistämisen kannalta tällaiset päätökset ovat todella hyviä.

Keskusta kuitenkin jätti asiasta vastalauseen ja esittää, että tupakkaveroa korotetaan 200 miljoonalla eurolla ensi vuonna 2024. Tälle on vahvoja terveystaloudellisia perusteita, ja tässä vastalauseessa esitämme: ”Edellä olevan perusteella ehdotamme, että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi ehdotettu liite muutettuna.” Tämä on siis keskustan eduskuntaryhmän esitys.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä.

18.51 **Mika Lintilä kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskonen piti niin hyvän puheenvuoron, että sitä ei voi olla kannattamatta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

18.51 **Rami Lehtinen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Nikotiinipussien alkuperäinen tarkoitus on ollut toimia ihmisille apuna päästä tupakoinnista eroon. Tupakkaverolain tarkoitus on kuitenkin se, että tupakkatuotteiden käyttö loppuisi aikanaan, ja Suomen tavoite onkin saada tupakointi lähes kokonaan lopetettua vuoteen 2030 mennessä. Tässä esityksessä ehdotetaan, että nikotiinipussit saataisiin tupakkaverotuksen piiriin. On otettava huomioon, että nikotiinipussien hinta Suomessa on jo nyt Ruotsia suurempi ilman verotusta. Tämän takia olisi älytöntä tehdä heti liian kova korotus hintaan verottamalla. Se johtaisi välittömästi siihen, että kuluttajat siirtyisivät pimeille markkinoille. Esityksen perusteella valtio tulee kuitenkin saamaan noin 50 miljoonaa verotuloja lisää.

Lisäksi esityksessä ennakoitaan mahdollisten nestemäisten savuttomien nikotiinituotteiden tuloa Suomeen, jolloin on valmius saada ne välittömästi verotuksen piiriin. Tämä on hyvä ennakointi, etenkin kun nikotiinituotteet ja niiden suosio ovat lisääntyneet ja erityisesti nuorten keskuudessa käyttö on lisääntynyt.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Löfström.

18.52 **Mats Löfström r:** Ärade fru talman! Regeringen föreslår att lagen om tobaksaccis ändras så att rökfria nikotinprodukter beläggs med punktskatt. Rökfria nikotinprodukter, med andra ord tobaksfritt snus, föreslås i lagen bli definierat så att definitionen omfattar så kallade nikotinpåsar som redan finns på marknaden samt sådana produkter som eventuellt senare kommer att komma ut på marknaden och som har en nära likhet med sådana. På rökfria nikotinprodukter ska det enligt lagförslaget tas ut både en värderelaterad skatt, som baserar sig på detaljhandelspriset, och en accis per enhet. Den föreslagna ändringen ökar skatteintäkterna av punktskatten på tobak med cirka 50 miljoner euro per år.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 60/2023 vp

Ärade talman! Det här är ett mycket bra förslag som finansutskottet föreslår att godkänns med en teknisk ändring. Förslaget innebär att en produkt som redan är tillgänglig börjar beskattas på samma sätt som snus, som också borde vara tillåtet att sälja i Finland men som är förbjudet i EU:s tobaksdirektiv. Snus och rökfria nikotinprodukter är mindre skadliga än cigaretter och produkter som röks, och dessutom finns inget problem med passiv rökning i dessa produkter. Anledningen till att också snus borde tillåtas säljas i Finland handlar om att stora mängder snus förs in i vårt land, säljs på en grå marknad. Det gör en grå ekonomi samtidigt som tullarna inte har några resurser att börja jaga snusdosor. Tullens resurser behövs på andra ställen i landet, inte minst just nu på östgränsen.

Det här lagförslaget är hur som helst ytterst positivt. Man kan tycka att det handlar om ”en pipa snus” i den stora helheten om statsbudgeten, men 50 miljoner euro till statskassan är mycket pengar. Det finns också personer som säger att accisen kommer inbringa mycket mer pengar än så när lagen varit i kraft en tid och de lager som tobaksbolagen redan tagit in och betalat accisen på är slut och vi kommer se den riktiga effekten av lagen. Precis som ledamot Joonas Räsänen sade är det dock viktigt att följa med den här själva nivån, att det blir en bra nivå som gör att det inte uppkommer en grå ekonomi.

Det här lagförslaget var en sak som vi förhandlade om i regeringsförhandlingarna och som nu blir verklighet. Bra så.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ja valtiovarainvaliokunnan mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi tupakkaverosta annettua lakia siten, että savuttomat nikotiinituotteet tulisivat veron piiriin. Savuton nikotiinituote määriteltäisiin laissa siten, että määritelmä kattaisi markkinoilla olevat niin sanotut nikotiinipussit sekä markkinoille mahdollisesti myöhemmin tulevat niitä läheisesti muistuttavat tuotteet.

Ehdotettu muutos kasvattaisi tupakkaveron tuottoa vuositasolla arviolta noin 50 miljoonaa euroa. Tämä on hyvä ja kannatettava esitys.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.